

BEELDENE VORMING

B1.2

Niki de Saint Phalle

Opdracht

Boetseer een fantasiedier van klei

<i>Groep:</i>	1
<i>KIJKEN:</i>	30 minuten
<i>MAKEN:</i>	Deel 1: 45 minuten kleien Deel 2: 30 minuten schilderen
<i>VERWOORDEN:</i>	15 minuten
<i>Dimensie:</i>	ruimtelijk
<i>Materiaal:</i>	klei, verf
<i>Beeldaspecten:</i>	vorm, kleur

Het beeldmateriaal is te vinden in de toolbox KIJKEN of op www.cultuurtrein.nl/leerlijnen/beeldende-vorming

Er is een special te koop over Niki de Saint Phalle, uitgegeven door het tijdschrift DADA www.cultuurtrein.nl/links

Na een inleiding op de kunstenares Niki de Saint Phalle en haar kunstwerken gaan de leerlingen zelf aan de slag met het boetseren van een fantasiedier. Voordat te beginnen met boetseren krijgen zij tips hoe je een stevig beeld van klei kunt maken. Na het drogen van de klei wordt het beeld geschilderd in de stijl van Niki de Saint Phalle.

De kunstenaar

Niki de Saint Phalle (1930 - 2022) was een Franse kunstschilder en beeldhouwer. Ze maakte reliëfs in gips en andere materialen. Vooral haar vrouwelijke 'Nana's' zijn bekend. Deze grote vrouwenbeelden beschilderd in felle kleuren zijn wereldberoemd en in verschillende grote steden op de wereld te vinden. Maar ook haar fantasiebeesten zijn typerend voor deze kunstenares.

Leerdoelen

Kies een van onderstaande leerdoelen of formuleer zelf een leerdoel dat past bij het niveau van de groep.

KIJKEN

De leerlingen kunnen vertellen wat ze zien en waaraan ze dat zien.
De leerlingen kunnen een verhaal vertellen bij het beeld dat ze zien.
De leerlingen kunnen iets zeggen over het kleurgebruik in het kunstwerk.

MAKEN

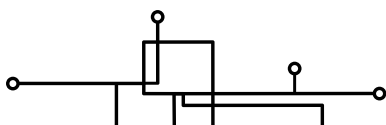
De leerlingen kunnen de klei bewerken en weten hoe zij een stevig beeld kunnen maken.
De leerlingen kunnen een fantasiedier bedenken.
De leerlingen kunnen hun fantasiebeeld (dekkend) schilderen in de stijl van de kunstenares.

VERWOORDEN

De leerlingen kunnen vertellen over hun fantasiedier.
De leerlingen kunnen kijken naar en praten over het werk van hun klasgenoten.

KIJKEN!**Voorbereiding**

- Bedenk welk KIJK-leerdoel je wilt bereiken en wat hiervoor nodig is.
- Kies een werkvorm uit de toolbox KIJKEN. Lees voor tips de instructie in de toolbox (of kijk in bijlage 2).
- Pak de kunstkaarten uit de toolbox erbij en haal de kaarten voor deze les eruit (of druk het beeldmateriaal eventueel zelf af).
- Zet afbeeldingen klaar op het digibord en zoek eventueel filmpjes op van het werk van deze kunstenaar.

Lessuggestie:

- Geef een korte inleiding over Niki de Saint Phalle.
- Kijk klassikaal naar een of meerdere van haar kunstwerken of voer in groepjes de gekozen werkvorm voor KIJKEN uit.
- Bespreek de opvallende kenmerken van het werk van deze kunstenaar: felle kleuren, zwarte lijnen om kleurvlakken, fantasievormen
- Fantasiebeesten: laat de kinderen zelf fantasiebeesten bedenken, zoals een krokofant, een kikkevaar, enz. Wil je dit uitbreiden dan is het flap- en klapboek *Boerderijdieren* van Mary Murphy een leuke aanvulling.
- Vertel wat de opdracht is bij MAKEN, zodat de leerlingen hier vast over kunnen nadenken.

MAKEN!

Deel 1. Boetseren

Vorbereiding

- Bedenk welk MAAK-leerdoel je wilt bereiken en wat hiervoor nodig is
- Controleer of de benodigde materialen op voorraad en in goede staat zijn
- Zet de tafels in een handige opstelling en richt ze in met de benodigde materialen
- Snijd de klei

Benodigde materialen deel 1

- kleiplanken of placemats
- klei (fijne chamotteklei); ±16 stukken uit een brood klei van 10 kilo
- kleispatels, ijsstokjes en satéprikkers

Instructie deel 1

1. Haal nog even op wat bij het KIJKEN besproken is. Welke dieren hebben we ook alweer bedacht?
2. Leg uit: niet te dunne en lange stukken klei maken vanwege het risico op afbreken. Probeer uit een bonk klei te werken en geen stukjes klei aan te plakken, want als de klei droog is valt dit er gemakkelijk weer af.
3. Laat de klei goed doorkneden: de klei wordt zo soepel en makkelijker om mee te werken.
4. Laat de leerlingen hun eigen fantasiedier maken; probeer ze te sturen en uit te dagen tijdens het werk om niet te snel klaar te zijn. Wat kan je nog meer aan je dier toevoegen? Heeft hij oren? Vleugels? Ogen? Vacht?
5. Weet je nog waar we over gesproken hebben? Hoe deed de kunstenaar dit?
6. Ben je klaar? Heb je gecontroleerd of alles goed vast zit en er geen te dunne delen aan je beeld zitten?
7. Zet de naam met een satéprikker onderop je beeld en laat het drogen op een veilige plek.

Deel 2. Schilderen

Vorbereiding

- Dek de tafels af met kranten
- Leg vellen A4-papier neer met verschillende kleuren verf
- Leg voor elk kind een dunne en een dikke kwast klaar
- Zet de beelden eventueel alvast klaar op de tafels

Benodigde materialen deel 2

- oude kranten
- verf (heldere kleuren)
- kwasten (dun en dik)
- waterpotten
- papier of bakjes om verf op te doen

Instructie deel 2

1. Haal de beelden van Niki de Saint Phalle weer even terug. Wat voor kleuren gebruikt ze? Welke vormen? Om de meeste kleurvlakken zit een zwarte lijn.
2. Leg uit dat de grote kwast is om de grote vlakken te schilderen en de kleine het handigst is voor de kleine hoekjes en randjes.
3. Laat hen eerst de kleurvlakken schilderen.
4. Laat dit drogen en schilder daarna de zwarte lijnen langs de vlakken.
5. Smeer de grote klodders verf goed uit.
6. Laat het beeld drogen.

VERWOORDEN!

Vorbereiding

- Bedenk welk VERWOORD-leerdoel je wilt bereiken en wat hiervoor nodig is.
- Zorg voor een dobbelsteen. Gebruik de reflectiecirkel uit de toolbox (of zet de digitale versie uit bijlage 2 klaar op het digibord), als hulpmiddel voor het reflecteren op de opdracht.

Vragen die bij het evalueren van de opdracht van pas kunnen komen

- Wat zien we als we alle kunstwerken bekijken?
- Waarom is jouw kunstwerk een echte Niki de Saint Phalle?
- Waarom heb je dit beest gekozen?
- Waarom heb je voor deze kleuren gekozen?
- Aan wie zou je dit kunstwerk willen geven? Waarom?
- Wat vond je ervan om aan dit kunstwerk te werken?
- Als jouw kunstwerk een plekje buiten zou krijgen waar vind jij dan dat ie zou moeten komen te staan?
- Wat heb je geleerd bij het maken van dit kunstwerk?

Presentatie

Bedenk samen met de kinderen hoe je deze kunstwerken tentoonstelt. Maak er een grote dierentuin van, gecombineerd met bijvoorbeeld de plastic dieren uit de klas. Stel ze tentoon zodat de ouders en eventueel de rest van de school ze goed kunnen zien maar zorg wel dat ze veilig staan en niet van een tafel of kast af gelopen kunnen worden.

Beoordeling

Om het eindresultaat van deze opdracht te beoordelen kun je bijlage 4 als leidraad gebruiken.

